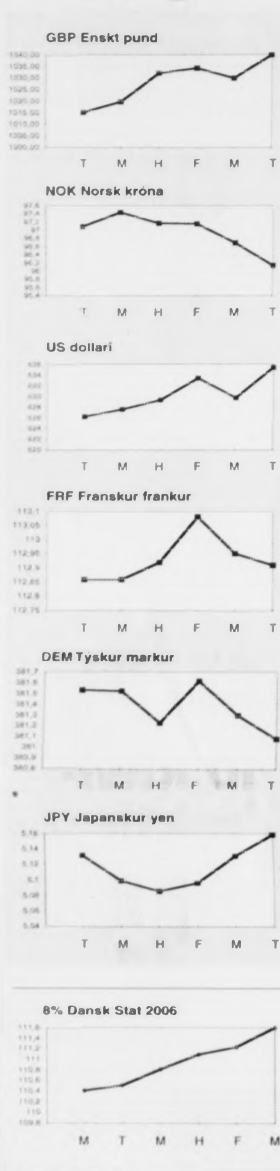

Støðugt hækkingandi kursir

Almannakunngerðir av arbeiðsloysistølum úr USA og Tysklandi hava ført til stórar kurshækkingar í lánsbrávmarknaðinum seinastu vikuna. Stóru kurshækkingarnar eru komnar heldur óvart á lánsbrævahandlarar. Sum vandað, helt amerikanski tjóðbankin rentuna óbroytt á fundinum í síðstu viku.

Stórar kurshækkingar
Kursirnir á danska lánsbrávmarknaðinum eru hækkingar nógv seinastu vikuna. 10 ára danska statslánsbrævið, sum fyrri viku síðani kostaði 110.59, kostaði kl. 12 í gjár 111.59. Svavandi til eigna rentu á 6.25 pct. Hesar stóru hækkingar eru komnar heldur óvart á lánsbrævahandlarar, men í løtu eru ikki greið tekin um kursfall í næstum.
Danski lánsbrávmarknaðurin hevur klárað seg betri enn tyski lánsbrávmarknaðurin seinastu vikuna. Rentunurin máldur eftir 10 ára lánsbrævum, sum seinastu viku var einkur til 0.74 prosentg, er í farna viku vorðin minni, kl. 12 í gjár var hesin munur 0.65 prosentg. Serliga almannakunngerðir av arbeiðsloysistølum úr Tysklandi og USA hava verið til at trykt kursirnir á lánsbrævum uppæftir.

Vaksandi arbeiðsloysi í Tysklandi
Arbeiðsloysistali fyrri januar í Tysklandi, sum verður almannakunngerð í síðstu

viku, vísa, at arbeiðsloysi í Tysklandi er støðugt vaksandi. Arbeiðsloysi í januar vaks við 160.000 fólkum og er nú uppgjøtt til 11.3 pct. Móti 10.9 pct. í desember. Týska stjórnin hevði röknað við einum arbeiðsloysi uppá 11 pct. við so stórum arbeiðsloysi kann verða trupult hjá týskum stjórnini at halda undirskotið á figgarlógini undir 3 pct. av bruttotoðarútreitum, sum er tryggt fyrri at kunna luttaka í 3. parti av ÖMU-samtavinum frá byrjan 1. januar 1999.

Vaksandi arbeiðsloysi og megaligir trupulleikar við undirskotinum á figgarlógini hava ført til ávíst tos um, at týski tjóðbankin verður noygdur til lækka rentuna. Hóast hetta ávirkar gongdina á marknaðinum, má hesin møguleiki metast at verða lítil í nýverandi stöðu.

Ikki tekin um inflatión í USA

Eins og mett frammanundan valdi amerikanski tjóðbankin (FED) - ikki at lækka rentuna á fundinum í síðstu viku. Hetta út frá tørru meting, at hóast búskapurin vakstur í USA, eru enn eingi tekin um vaksandi inflatión í amerikanska búskapinum.
Almannakunngerðir av arbeiðsloysistølum seinastu friggjadag benda á tað sama. Til hóast teini framvegis vísa lítill arbeiðsloysi og vaksandi tal av nýggjum arbeiðsloysum, so vísa teini eisini, at læruvækturin er lítil. Hetta hevur við sær, at fallandi arbeiðsloysi ikki enn hevur merkt ótta inflatión.

	11. feb. 97	04. feb. 97	12. feb. 96
1. mánaði	3.25%	3.25%	4.00%
3. mánaði	3.50%	3.50%	4.40%
6. mánaði	3.60%	3.60%	4.41%
	3.60%	3.70%	4.50%

*) Seinast broytt frá 18. april 1996

	11. feb. 97	04. feb. 97	12. feb. 96
US dollar	635.30	624.35	570.90
Enskt pund	1039.67	1015.31	871.78
Tyskur markur	381.08	381.53	386.85
Norsk króna	96.15	97.29	98.48
Franskur frankur	112.31	112.88	112.46
Japanskur yen	5.1587	5.1315	5.341

	10. feb. 97	03. feb. 97	09. feb. 96
1. mánaði	10.17%	10.17%	10.17%
3. mánaði	10.21%	10.21%	10.21%
6. mánaði	10.25%	10.25%	10.25%
1. ári	10.30%	10.30%	10.30%
2. ári	10.35%	10.35%	10.35%
3. ári	10.40%	10.40%	10.40%
4. ári	10.45%	10.45%	10.45%
5. ári	10.50%	10.50%	10.50%

*) Væðing í prosentum á lánsbrávmarknaði frá byrjan av effektivari verð 10. feb. 1997
*) Seinast broytt frá 18. april 1996
*) Tærni leggjast áskildd eftir háttgildi hjá fyrri verðingarmarknaði frá 18. april 1997

Tað gongur sum ætlað við Fiskavirking

Fundur var í skiftirættinum seinnapartin friggjadagin, har samráðingar um eina neyðskuldarsemju byrjaðu.

Eli GUTTENSEN

Gjaldstæðugurin hjá Fiskavirkingi er upprunaliga skuldi verða uttan tilm. 6. april, er seintasti stæðugdur og avloysar av samráðingunum um eina neyðskuldarsemju.

Kaj Andrusen, sum hevur stjóð fyrri gjaldstæðugnum stendur nú fyrri neyðskuldarsenjuni. Hann upplýsir at endurreisningin í bývæðingum um snýr seg um eina 25% neyðskuldarsemju/accord-skipan.

Væðingarnir eru Føroya Banki, BRF-Kredit, Roskilde-dt Danmark, Fiskarbankan og Hypotekbankin.

Allir kreditorar skulu sprotast gjørligt bóða frá teirra kravi yvirfyri felagnum, hiðgjalt upplýsingar um

og skjalprógv fyrri kravinum. Í samband við at skiftirætturin opnar samráðingar um eina neyðskuldarsemju ætlaðir skiftirættarinn samstundis ein fund í skiftirættinum, har kravarnir skulu taka stæði til um uppskotið til neyðskuldarsemju kann stæðfast.

Sambært Trottatjóðarlógini krevst fyrri at opna samráðingar um tveggiskuldarneystskuldarsemju, at minnst 40% av tølunum av kreditorum og minnst 40% av kreditorunum, uppgjøtt í upphædd, frammanundan skulu hava bóðað felagnum frá, at Skiftirættur opnar samráðingar um eina neyðskuldarsemju. Fyrirgjøgnd uppskotið til neyðskuldarsemju verður við drøgt at viðgera her í smálutum, men í stuttum kann sigast at:

Kreditorar við kravum undir 10.000 kr verða utgjønd fullt at Kreditorar við kravum yvir 10.000 kr fáa fyrst 10.000 kr og síðan 25% av resti. Væðingarnir verður hjóð ein bytninging

upp á 25% av teinum óeleggum á rávæðingunum. Tað niðurbundin verður so uppgjøtt og utgjøld til pantkreditorarnir so leingi sum pengar eru.

Skuld sum Fiskavirking hevur handið seg til gjaldstæðugnum verður ikki ákkriferð, men verður gjöld fullt út.

Kaj Andrusen upplýsir at loysnin fævar um all tvey 19 virkini hjá Fiskavirking. 2011 undi fara ötu virki at halda fram sum hjuglitt, meðan hini 11 ætland verða legd undir eitt nýtt felag, sum síðan skal standa fyrri soluni av hesum virkjunum.

Myrk skýggj
Leivur Michelsen virkandi stjórnari hjá Fiskavirking í løtu, sigur at skuldin hesi átta virkini skulu forrenta lartur um eina bygggingdugur av upprunalig skuldin sum ligur um 340 mill. kr. Hann sigur at tað hanga kortini nógv myrk skýggj yvir fiskivinnu í løtu. Kappingin er beinlín, til framleiðslukapitalurin er ein ov stórur í fiskivinnu.

Hetta ger at fiskivinnan á landi hevur trupult við at forrenta nakra stóri lagu. Síðstu tóla eru sammanstøgan av rávæðingunum nógv beinlín. Útsen er næstan lurtur og kongelidkongedgrin eru smær Fiskurin er stórt í løtu, men svikur hann so verður illa vorðið við fiskivinnuni í Føroyum.

ES-kravini
Ein onnur hótan fyrri virkini á landi eru ES-kravini. Assmund Guðjónsson frá Heilsubrúglingi Starvstovum sigur, at eðrusum Fiskavirking hevur verið í gjaldstæðuga fara तर at fáa eina serliga tóðfærast til at luku krøvini. Hini virkini uttanfyri Fiskavirking hava all fingið ásetta frest til 1. april í ár. Tað er ein hjóð, at tað fer at kosta Fiskavirking einar 60 mill. kr. at luku ES-kravini á teimum átta virkjunum, sum nú gingu inn í sonevindu framtakloysvina.

Jógvan Mørkøre

Kronikkinn

Ogn føyroyinga

Mikil orrusta hevur tikið seg upp millum arbeiðsloysi í fiskivinnu og fiskimenn um fiskin, sum verður handlaður í Bretlandi. Ráfiskakøparar og reioðarur draga eisini hevur sína lina í hesum máli. Stríðingur ræsir enn sum ferð spurning. Hvar egur hevdi fiskin undan Føroyum? - Ella restari: Hvar skal egga hann?

Fiskimarknuttýtingar

Fiskimarknuttýtingar hava tryggjað føyroyingum einkarætt til fiskin undan Føroyum. Men hvarvinn Sibani fylgdi tinn stóra utbyggjing av fiskidómum á landi, sum í flestu undirgjøgnd eitt felags politiskt projekt hjá tjóðni. Stjóðningar veru latin í fiskimarknuttýtingar, sum fer luku skuldin njota væl av hesum ríkisdomi og fan møguleika at vera við í idnagarðum. Til blóðin brast, og tað noyga fer í st.

Ráfiskabýtið

Men hóast tær stjóðingsskipanir, sum høvdu tryggjað stórum tali av føyroyingum lut í menningini av fiskivinnu, feru fyrri bakka, so veru roynt politiskt at tryggja teimum, sum nu voru hót at missa virki søgulig rættir til rávæðing. Sama samgongu, sum í 1990 tók av flestu stjóðingsskipanir, legi fram uppskotið um, at verandi ráfiskavirki skuldu hvørt sær eiga sin lutfellegu part av mest loyvtu veðing, eftir at onnur fiskavirki høvdu fingið ein felags part lurtur. Men lon fækk uppskotið altur í høvdið.

indi inni á hjá hvarjum øðrum, so tað slapat undan í broyta veðingmyndir meir enn eitt vart.

Fólksins ogn og ES
Fiskurin undan Føroyum gjøgnd fólksins ogn, tað ennæmt löstingur, har ikki til við tørru av markaði rávæðing, id mest loyvtu veðing tryggjað. Ikki uttan stjóðing virkini voru ta rættliga samd um at vísa uppskotið frá sær. Tað veru tikið ikki samtykt. Tinn megnegrla, sum ta kundu verið stæðfest, var av ongun.

Kvotaskipunin

Í stórum kom nokur ár seinri skipan, sum flutti ognarrættin til fiskin út á sjógvn aftur. Við kvotaskipunini, sum dunnur neyðlu löstingur at taki við veru stæðfest, at tað eru fiskimenn og reioðarur, id egga søgulig rættindi. Tað veru so tann kalk veruð leikin, hóast tað at í loyni, at fiskivinnudómur skuldi vera ogn Føroya fólks. Umleyst sumu túli, í 1993, broyttust ognarráviskiftini á avgerandi hátt, við tað at virkini flest innan Fiskavinnuna voru loyst frá reioðarum í fiskivinnu. Tað skipti fortreytir fyrri veruligum handli við fiski. Eisini út av landinum. Tað var so eitt. Ánnar var, at noygu virki voru stöngd sum útselt av ognarráviskiftunum. Hesi eitt í landinum komu tikið at leggja bæði uttan virki og ráværu.

Avhjóðing

Kvotaskipunin er síðan slept og fiskidagsskipanin komin í stóm. Tað broytr ikki megnegrluna, hvar egur fiskin. Tinn parturinn,

id fiskar fiskin, egur hann. Virki á landi og arbeiðandi eru sum er, uttan rættindi. Flokjan er fullkominn: Fiskidagsskipanin tryggjar hvørki stovsrætt ella búskap í flotunum. Ei heldur tryggjar hon virkjunina á landi neyðugu rávæðing. Knuturin er ikki lættur at loysa, tí at flyta ognarrættin inn á land aftur er ikki so einfalt, eftir at Fiskavirking veru til. Kortini er tað tað rættu at gera. Um so er, at tað rættu er at standa uttan fyrri ES, fyrri at føyroyingar skulu kunna hava fiskiríkisdomi fyrri seg sjávar, so her ikki til at skapa sum-felagid so, at fiskimenn eru vardið móti kapping frá utlendiskum fórum, ta fiskid veðing, fyrri síðani at kunna selja fiskin til utlendiskar fiskakøparar.

Vert er tí at umhanga ráfiskabýtið av nýggjum. Ikki sum eitt býti út á virki, men á eki. Politiskt kann tað vera trupult, id tað slapat ikki undan at gera Fiskavirking meira, enn tað longu hevur fingið. Hinevni kann tað vera ein gongd leyd til tryggja, at eingin stærr øggi ella øki eru uttan framleislu.

Trupulleikur verður at skipa eisini, so tryggjað verður fiskimennum kapping um fiskin, tí ánnars verður tað hara teir, sum veru við rávæðing.

Tí verður búskapurin ikki fragar fyrri av.

Føroyingar áhugaðir fyrri amerikanskari oljuvinnu

Danskt ráðgevingar-felag havt samband við føyroyingar um at seta pening í oljuvinnu í USA. Fleiri eru áhugaðir, helst tí beinleiðis vinningurin er 20 %

ter, at best samband fæst við felag og persónar innan landbúnaðin og sjálvstøð og vinnurekandi, og eisini fólk, id egga tekin pening.

Tær fylgja vael við teinum um oljuna við Føroyar, og tær kanningar, id veru gjøgnd her. Men tær duga eisini at segga, at niðurnir á gøtum ikki bein-

leiðis verður knyttur at hesi vinnu.

Ókka ráttid er, at ein gerst beinleiðis medelgari í eini olju- og gass-framleiðslu í Texas, og við møguleika fyrri ein fastari mættu við hesari, sigur hann.

Upplyst verður, at orkunatalan kring um heimn er vaksandi, og at trupulleikar eru ikki at selja fram-

SNOBBI BRENÐ

Øll tesa um oljuna. Men fá gera mákað við tað - eitt undantak er - Gustaf Holm & Partner í Danmark.

Í løsting í landi veru í dag siga tær frá móguleikum um, id føyroyingar hava fyrri at seta pening í oljuvinnu í USA. Og tær hjóðu sær haraftir at koma handfarar á kunningarferð.

Felagið hevur síðani 1994 arbeiðt við at hjálpa fólk at seta pening í oljuvinnu í Texas. Í dag hava tær fæst samband við fólk í øllum Norðurlandum og í Gronlandi, umframt fyrri dunn, sum eru bæsett uttanlanda. Tær lusa fólk 20% á beinleiðis vinning. Ella meir.

Lýsa føyroyska marknaðin

Lars Thomsen hjá hesum danska ráðgevingarfelagnum sigur við Dimmalætting, at tær longu hava havt samband við fleiri føyroyska feløg. Hann vil tí ikki siga hvøgt felag, túan er um.

Er áhugi fyrri til Føroyum, so settu vit at vitja ein mánadarskiftið. Vit eru í løtu í ferð við at lýsa føyroyska marknaðin, sigur hann.

Tærra rindir eru kortini

